TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Chi phí vốn neo cao, áp lực nợ xấu của ngân hàng được dự báo gia tăng

05:33 14/07/2026

Mặt bằng lãi suất huy động duy trì ở mức cao trong nửa đầu năm 2026 đang tạo ra những tác động lan tỏa đối với hoạt động của hệ thống ngân hàng. Không chỉ khiến dư địa giảm lãi suất cho vay bị thu hẹp, chi phí vốn gia tăng còn làm tăng áp lực trả nợ đối với doanh nghiệp và người dân, qua đó đặt ra nguy cơ nợ xấu phát sinh trở lại trong những quý tới.

Trong bối cảnh tín dụng tiếp tục tăng nhanh hơn huy động, nhiều chuyên gia cho rằng bài toán cân đối nguồn vốn vẫn là thách thức lớn của các ngân hàng thương mại. Điều này buộc nhiều nhà băng phải duy trì mặt bằng lãi suất huy động ở mức cao để giữ chân dòng tiền gửi, kéo theo chi phí vốn tăng lên và ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng tài sản.

Chất lượng tín dụng đối mặt sức ép

Theo số liệu của Ngân hàng Nhà nước, từ năm 2021 đến nay, tốc độ tăng trưởng tín dụng luôn cao hơn huy động khoảng 3,8%, trong khi tình trạng mất cân đối nguồn vốn vẫn chưa có dấu hiệu cải thiện rõ rệt. Trong bối cảnh áp lực lạm phát và tỷ giá khiến dư địa nới lỏng chính sách tiền tệ không còn nhiều, cuộc cạnh tranh huy động vốn giữa các ngân hàng tiếp tục diễn ra quyết liệt.

Chi phí huy động vốn duy trì ở mức cao đang thu hẹp dư địa giảm lãi suất cho vay, đồng thời gia tăng áp lực đối với chất lượng tín dụng của hệ thống ngân hàng.

Diễn biến này được phản ánh khá rõ trên thị trường liên ngân hàng. Trong tháng 6/2026, dù lãi suất qua đêm có xu hướng giảm vào cuối tháng, lãi suất ở các kỳ hạn dài vẫn duy trì ở mức cao. Bình quân lãi suất kỳ hạn hai tuần và một tháng lần lượt tăng khoảng 0,9 điểm phần trăm và 0,7 điểm phần trăm so với tháng trước, cho thấy nhu cầu vốn trung và dài hạn của các tổ chức tín dụng vẫn rất lớn khi tăng trưởng tín dụng bước vào giai đoạn tăng tốc.

Khảo sát thị trường cũng cho thấy cuộc đua hút tiền gửi chưa có dấu hiệu hạ nhiệt. Dù lãi suất niêm yết phổ biến đối với kỳ hạn từ 6 tháng trở lên dao động khoảng 6,2-7%/năm, nhiều ngân hàng vẫn triển khai các chương trình cộng lãi suất hoặc áp dụng mức lãi suất thỏa thuận đối với khách hàng đáp ứng điều kiện về số dư tiền gửi, mở thẻ hoặc tham gia các gói sản phẩm tài chính. Nhờ đó, mức lãi suất thực tế ở một số trường hợp có thể lên tới 8,5-8,9%/năm.

Chi phí huy động tăng khiến các ngân hàng khó giảm mạnh lãi suất cho vay, đặc biệt với các khoản vay theo lãi suất thả nổi. Đây được xem là yếu tố có thể làm gia tăng áp lực tài chính đối với doanh nghiệp và người dân, nhất là những khách hàng có năng lực tài chính hạn chế hoặc đang sử dụng đòn bẩy lớn.

Theo giới phân tích, nếu mặt bằng lãi suất tiếp tục duy trì ở mức cao trong thời gian dài, nguy cơ phát sinh các khoản nợ xấu mới sẽ gia tăng, nhất là tại những lĩnh vực nhạy cảm với biến động lãi suất như bất động sản, xây dựng và một số

ngành sử dụng vốn vay lớn.

Bên cạnh áp lực từ lãi suất, những biến động của kinh tế thế giới, căng thẳng địa chính trị và rủi ro trên thị trường hàng hóa cũng có thể ảnh hưởng đến hoạt động sản xuất, kinh doanh của doanh nghiệp, từ đó tác động đến khả năng trả nợ.

Ngoài ra, việc đẩy nhanh giải phóng mặt bằng để triển khai các dự án hạ tầng và bất động sản trọng điểm có thể khiến một số ngân hàng phải đánh giá lại giá trị tài sản bảo đảm hoặc tăng trích lập dự phòng đối với các khoản vay liên quan, tạo thêm sức ép lên chất lượng tài sản.

Dù công tác xử lý nợ xấu vẫn được triển khai, kết quả đạt được chưa thực sự như kỳ vọng. Báo cáo sơ kết hoạt động ngân hàng 6 tháng đầu năm của Ngân hàng Nhà nước cho biết, trong 5 tháng đầu năm 2026, các tổ chức tín dụng đã xử lý khoảng 90,15 nghìn tỷ đồng nợ xấu, giảm 24,3% so với cùng kỳ năm trước, phản ánh tiến độ xử lý vẫn còn nhiều khó khăn.

Kỳ vọng lãi suất hạ nhiệt vào cuối năm

Dù áp lực chi phí vốn vẫn hiện hữu, nhiều tổ chức nghiên cứu cho rằng mặt bằng lãi suất có thể đã đạt đỉnh trong tháng 6 và sẽ duy trì ở mức cao trong quý III trước khi từng bước giảm nhiệt vào những tháng cuối năm.

Một trong những yếu tố được kỳ vọng sẽ hỗ trợ thanh khoản hệ thống là diễn biến ổn định của thị trường tài chính quốc tế. Theo kịch bản cơ sở của nhiều đơn vị nghiên cứu, giá dầu Brent trong nửa cuối năm nhiều khả năng dao động quanh 70-75 USD/thùng, trong khi tỷ giá USD/VND được dự báo không biến động quá mạnh. Điều này giúp Ngân hàng Nhà nước có thêm dư địa trong điều hành thanh khoản.

Bên cạnh đó, tiến độ giải ngân vốn đầu tư công được kỳ vọng sẽ tăng tốc trong nửa cuối năm nhằm hỗ trợ mục tiêu tăng trưởng kinh tế. Khi nguồn vốn từ ngân sách được đưa vào nền kinh tế, thanh khoản của hệ thống ngân hàng cũng có thể được cải thiện, qua đó giảm bớt áp lực huy động vốn.

Một yếu tố khác là các giải pháp điều hành của Ngân hàng Nhà nước nhằm ổn định thị trường tiền tệ và giảm sức ép cạnh tranh huy động giữa các ngân hàng. Nếu những chính sách này phát huy hiệu quả, mặt bằng lãi suất huy động có thể dần hạ nhiệt từ cuối quý III, tạo điều kiện để lãi suất cho vay giảm theo với độ trễ nhất định.

Tuy nhiên, các chuyên gia nhận định xu hướng giảm lãi suất sẽ không diễn ra đồng đều giữa các lĩnh vực. Các ngành được ưu tiên như xuất khẩu, sản xuất công nghiệp, hạ tầng và những lĩnh vực tạo động lực tăng trưởng nhiều khả năng sẽ tiếp tục được hưởng mức lãi suất ưu đãi. Trong khi đó, các lĩnh vực có mức độ rủi ro cao hơn, đặc biệt là bất động sản, có thể vẫn phải đối mặt với mặt bằng lãi suất cao trong thời gian dài hơn.

Trong bối cảnh đó, áp lực kiểm soát nợ xấu và bảo đảm chất lượng tài sản được dự báo sẽ tiếp tục là một trong những trọng tâm của hệ thống ngân hàng trong nửa cuối năm 2026, song song với mục tiêu duy trì tăng trưởng tín dụng và hỗ trợ phục hồi kinh tế.

Nam Sơn (t/h)